

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านการแพทย์ หรือด้านคมนาคม เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องมีการใช้สารเคมีเป็นส่วนประกอบ และในชีวิตประจำวันของคนทั่วไปในปัจจุบันนี้จะต้องมีการใช้สารเคมีเป็นประจำ แทบทั้งสิ้น จากรายงานขององค์กรสหประชาชาติพบว่า ในปัจจุบันได้มีสารเคมีที่เข้ามาสู่ตลาดเพิ่มขึ้นมากกว่า 1,000 ชนิดต่อปี เพื่อใช้เป็นวัสดุพื้นฐานในการผลิตสินค้าออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยสารเคมีเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้ถูกพิสูจน์แล้วว่า เป็นสารเคมีที่เป็นพิษต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในบางชนิดมีการสะสมของสารพิษทั้งในร่างกายมนุษย์และสิ่งแวดล้อม แม้ว่าสารเคมีที่เป็นวัตถุอันตรายนั้นจะสามารถก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมได้ แต่ต้องยอมรับว่าสารเคมีเหล่านั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะฉะนั้นจึงเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องนำสารเคมีที่มีลักษณะเป็นอันตรายเหล่านั้นมาใช้ และเพื่อความปลอดภัยจึงต้องใช้สารเคมีเหล่านั้นอย่างระมัดระวัง

ดังนั้นใน การควบคุมสารเคมีต่าง ๆ ซึ่งมีความเป็นอันตรายต่อ มนุษย์ ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม จึง จำเป็นต้องมีกฎหมายเข้ามาทำการควบคุมขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับสารเคมีดังกล่าว เช่น การผลิต การนำเข้า การครอบครอง การใช้งาน และการกำจัดของเสียที่เกิดขึ้นจากสารเคมีที่เป็นอันตรายเหล่านั้น เพื่อให้มีความปลอดภัยแก่ผู้ใช้งาน ผู้ครอบครอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

ซึ่งกฎหมายที่ประเทศไทยได้มีการบัญญัติขึ้นมาเพื่อ ควบคุมสารเคมีที่มีอันตราย ได้แก่ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 ซึ่งตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้สารเคมีที่มีอันตรายดังกล่าวเป็นวัตถุอันตราย ซึ่งในพระราชบัญญัติวัตถุอันตรายนั้น ได้มีการบัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในเรื่องของการครอบครอง การโฆษณา การดูแลและการเก็บรักษา การเรียกร้องค่าเสียหาย ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งหากผู้ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามนั้นไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ย่อมมีความผิดทางอาญา และหากเกิดความเสียหายขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหากฎหมายวัดอุ้นตราย
2. เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวกับวัดอุ้นตราย
3. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวัดอุ้นตรายของไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการทำธุรกิจวัดอุ้นตราย
5. เพื่อศึกษาถึงบทสรุปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมายวัดอุ้นตราย

สมมติฐานของการศึกษา

พระราชบัญญัติวัดอุ้นตราย พ.ศ.2535 ได้มีการแก้ไขปรับปรุงใหม่ และได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 ที่ผ่านมามีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการทำธุรกิจวัดอุ้นตราย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการโฆษณา อายุความ ในการฟ้องคดี ค่าเสียหาย และการจัดการของเสียอันตราย ซึ่งจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ จะทำการศึกษาพระราชบัญญัติวัดอุ้นตราย พ.ศ.2535 ในส่วนของคำนิยาม การควบคุมวัดอุ้นตราย การโฆษณา อายุความ ความรับผิด ค่าเสียหายในเชิงลงโทษ การจัดการของเสียอันตราย รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับวัดอุ้นตราย เช่น กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาแบบค้นคว้าและวิจัยทางเอกสาร (Documentary research) เป็นหลัก โดยศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ เอกสารการประชุม สัมมนาวิชาการ บทความ กฎหมาย ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ รายงานการประชุมของสภานิติบัญญัติ ติ รายงานการพิจารณาของคณะกรรมการ ชีการบันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตลอดจนงานเขียน และสื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหากฎหมายวัตถุอันตราย
2. ทำให้ทราบถึงความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย
3. ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทั้งของไทยและต่างประเทศ
4. ทำให้ทราบถึงปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการทำธุรกิจวัตถุอันตราย
5. ทำให้ทราบถึงบทสรุปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมายวัตถุอันตราย

นิยามศัพท์

วัตถุอันตราย หมายความว่า วัตถุดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุระเบิดได้
- (2) วัตถุไวไฟ
- (3) วัตถุออกซิไดซ์และวัตถุเปอร์ออกไซด์
- (4) วัตถุมีพิษ
- (5) วัตถุที่ทำให้เกิดโรค
- (6) วัตถุแก๊สมันตรึงสี
- (7) วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
- (8) วัตถุกัดกร่อน
- (9) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง
- (10) วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็เคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่

บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม

ผลิต หมายความว่า ทำ เพาะ ปรุง ผสม แปรสภาพ ปรุงแต่ง แบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ

นำเข้า หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรหรือนำผ่าน

ส่งออก หมายความว่า ส่งหรือดำเนินการเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

ขาย หมายความว่า ถึง การจำหน่าย จ่ายหรือแจกเพื่อประโยชน์ทางการค้าและให้หมายความถึงการมีไว้เพื่อขายด้วย

มีไว้ในครอบครอง หมายความว่า การมีไว้ในครอบครองไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าจะเป็นการมีไว้เพื่อขาย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และรวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย

ฉลาก หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใด ๆ ซึ่งแสดงไว้ที่วัตถุอันตราย หรือภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุ หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับวัตถุอันตราย หรือภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุ และหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือประกอบการใช้วัตถุอันตรายด้วย

อนุสัญญาห้ามอาวุธเคมี หมายความว่า อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสมและใช้อาวุธเคมี และว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ.2536

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการวัตถุอันตราย

ผู้บริโภคร หมายความว่า ผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค และให้หมายความรวมถึงผู้เสียหายตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยด้วย

ผู้ประกอบการธุรกิจ หมายความว่า ผู้ประกอบการธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค และให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

ผู้ประกอบการ หมายความว่า

- (1) ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต
- (2) ผู้นำเข้า
- (3) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือผู้นำเข้าได้
- (4) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือผู้นำเข้า

ก๊าซ หมายความว่า สารที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส มีความดันไอน้ำมากกว่า 300 kPa หรือมีสภาพเป็นก๊าซโดยสมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส ที่ความดันปกติ 101.3 kPa ก๊าซที่ทำการขนส่งนั้นอยู่ในลักษณะต่าง ๆ กันคือ ก๊าซ อันก๊าซในสภาพของเหลว ก๊าซที่เป็นของเหลวภายใต้การควบคุมที่อุณหภูมิต่ำ ก๊าซในสารละลาย เป็นต้น

ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) หมายความว่า “ก๊าซไฮโดรคาร์บอนเหลว คือ โพรเพน โพรพิลีน นอร์มัลบิวเทน ไอโซบิวเทน หรือบิวทิลีน อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ผสมกันเป็นส่วนใหญ่” โดยทั่วไปเรามักเรียกก๊าซปิโตรเลียมเหลวนี้นว่า ก๊าซ แก๊ส แก๊สเหลว หรือแก๊สหุงต้ม ส่วนใน

วงการค้าและอุตสาหกรรม ชื่อที่เรารู้จักกันดี คือ แอล พี แก๊ส (LP GAS) หรือ แอล พี จี (LPG) ซึ่งเป็นอักษรย่อ มาจาก “Liquefied Petroleum Gas”

ก๊าซธรรมชาติ (NGV) หมายความว่า ส่วนผสมของก๊าซไฮโดรคาร์บอน และสิ่งเจือปนต่าง ๆ ในสถานะก๊าซ สารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่พบในธรรมชาติ ได้แก่ มีเทน อีเทน โพรเพน บิวเทน เพนเทน เป็นต้น สิ่งเจือปนอื่น ๆ ที่พบในก๊าซธรรมชาติ ได้แก่ คาร์บอนไดออกไซด์ ไฮโดรเจนไดซัลไฟด์ เป็นต้น ก๊าซธรรมชาติเป็นสารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่มีสารสำคัญ 2 ชนิด คือ ไฮโดรเจน (H) กับ คาร์บอน (C) รวมตัวกันในสัดส่วนของอะตอม ที่ต่าง ๆ กัน โดยเริ่มตั้งแต่สารประกอบไฮโดรคาร์บอนอันดับแรกที่มีคาร์บอนเพียง 1 อะตอม กับ ไฮโดรเจน 4 อะตอม มีชื่อเรียกโดยเฉพาะว่า “ก๊าซมีเทน” จนกระทั่งมีคาร์บอนเพิ่มมากขึ้นถึง 8 อะตอม กับไฮโดรเจน 18 อะตอม มีชื่อเรียกว่า “อ็อกเทน”